

Besluit **Accreditierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Bachelor of Science in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur (academisch gerichte bachelor) van de Katholieke Universiteit Leuven**

onderwerp	1. Inleiding
Accreditierapport en -besluit (001491)	Bij brief van 11 januari 2013 heeft het instellingsbestuur van de Katholieke Universiteit Leuven te Leuven een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse
bijlage	Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Bachelor of Science in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur (academisch gerichte bachelor). Deze aanvraag is ontvangen op 11 januari 2013 en ontvankelijk verklaard op 11 april 2013.
1	

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Prof. dr. Jan Karel Lenstra, hoogleraar optimalisering, Technische Universiteit Eindhoven;

Leden:

- Prof. dr. Bert de Brock, hoogleraar Business Information Modelling, faculteit Economie & Bedrijfskunde, Rijksuniversiteit Groningen;
- Prof. dr. Joaquim Gromicho, bijzonder hoogleraar Applied Optimization in Operations Research bij de Faculteit der Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde, Vrije Universiteit Amsterdam en manager R&D Algoritmes bij ORTEC;
- Dhr. Jean Daniels, voormalig stafmedewerker Onderwijsraad Universiteit Hasselt en voormalig senior onderwijstechnoloog aan het Onderwijs-technologisch Expertisecentrum, Open Universiteit Nederland (onderwijskundige);
- Mevr. Paula Pelczarski, studente Bachelor in de Toegepaste Economische Wetenschappen: Handelsingenieur in de beleidsinformatica, Universiteit Antwerpen (student-lid).

Secretaris:

- De heer dr. Dieter Cortvriendt, stafmedewerker Cel Kwaliteitszorg.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 27 tot en met 30 november 2011. Het visitatierapport dateert van december 2012.

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLUHR vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De commissie stelt vast dat de doelstellingen realistisch zijn en stroken met artikel 58 van het Structuurdecreet en de Dublin-descriptoren. De internationale dimensie in de doelstellingen wordt voldoende benadrukt. De commissie vindt de doelstellingen goed gericht op de beheersing van algemene en algemeen wetenschappelijke competenties. Ze waardeert de aandacht voor het bijbrengen van disciplinaire basiskennis en het begrip van samenhang van de verschillende componenten eigen aan het domein van de handelsingenieur.

De commissie acht de doelstellingen conform haar eigen referentiekader. Het profiel is goed doordacht. De opleiding legt de nadruk op de integratie van bedrijfswetenschappelijke en technologische aspecten van een organisatie en heeft een sterke kwantitatieve basis. De doelstellingen zijn goed afgestemd op de wensen en behoeften van het beroepenveld en de eisen die worden gesteld door vakgenoten. De opleiding heeft haar doelstellingen en eindtermen vergeleken met binnen- en buitenlandse equivalente opleidingen

Programma

De commissie beschouwt de aandacht voor kennisontwikkeling als uitmuntend. Het programma sluit tevens goed aan bij recente ontwikkelingen in het wetenschapsdomein. De onderzoeksgebondenheid is uitstekend. De aansluiting van het programma bij de actuele beroepspraktijk blijft wat onderbelicht.

De commissie is zeer tevreden over het niveau, de oriëntatie en de inhoud van de verschillende opleidingsonderdelen. De commissie is van oordeel dat het programma op een goede wijze haar doelstellingen en eindtermen concretiseert. De koppeling tussen de doelstellingen en eindtermen enerzijds en de opleidingsonderdelen anderzijds is inzichtelijk weergegeven. De commissie waardeert de grote profileringsruimte – zowel verbredend als verdiepend. Er is ook voldoende aandacht voor discipline-overschrijdende elementen. Een permanente dialoog tussen de onderzoekers kan voor grip zorgen op het onderwijsproces en de inhoudelijke consistentie. Integratieve aspecten zijn maar matig aanwezig. Studenten

Pagina 3 van 9 die op de locatie Kortrijk hun studie aanvatten, zijn zeer goed voorbereid om die na hun tweede jaar in Leuven verder te zetten.

De commissie vindt de verticale en horizontale opbouw voldoende. De samenhang vertoont de nodige coherentie en sequentie. De opleidingsonderdelen binnen de functionele domeinen zijn inhoudelijk goed op elkaar afgestemd. Over de functionele domeinen heen en binnen de competentieleerlijnen is de samenhang beduidend minder. Sporadisch is er overlap. De opleiding zorgt voor graduele verdieping zonder het generalistische karakter uit het oog te verliezen. Door middel van majoren is er gradueel opgebouwde keuzevrijheid.

De commissie concludeert dat de begrote en reële studietijd goed overeenstemmen, dat de opleiding in haar geheel studeerbaar is en dat de werkelijke studietijd bij de norm van 60 ECTS per jaar aansluit. De opleiding is intensief maar er zijn nauwelijks of geen studiebelemmerende factoren. De opleiding tracht de studielast zo goed mogelijk te spreiden. Deadlines blijken niet altijd goed op elkaar afgestemd te zijn, wat piekbelastingen genereert.

De commissie vindt dat het programma qua leervormen en leerinhouden adequaat aansluit bij de kwalificaties van de instromende studenten. De opleiding staat open voor alle studenten met een diploma secundair onderwijs. De commissie looft de inspanningen met betrekking tot de toelatingsvoorwaarden maar meent dat de hoge eisen qua wiskunde nog duidelijker kunnen gecommuniceerd worden.

De commissie is van oordeel dat de leervormen voldoende aansluiten bij de doelstellingen en eindtermen. Interactieve en activerende leervormen flankeren de klassieke colleges, die nog zeer dominant zijn. In het algemeen is er een adequate mix van leervormen die de leerinhouden van de verschillende programma's ondersteunt. Er is een variëteit in werkvormen die de interactie tussen docent en student bevordert, studenten activeert, en ruimte biedt voor actualiteit. De commissie is zeer tevreden over de kwaliteit van het leermateriaal.

De commissie meent dat de beoordeling en toetsing in voldoende mate gericht is op de realisatie van de doelstellingen en eindtermen. De examenopgaven die de commissie heeft ingekeken zijn van behoorlijk niveau en toetsen kennis en inzicht, en in mindere mate, vaardigheden en attitudes. De variatie aan evaluatievormen is beperkt en de keuze van evaluatievorm is niet altijd goed afgestemd op de beoogde eindtermen. Een meer overkoepelend toets- en beoordelingsbeleid ontbreekt nog.

Inzet van personeel

De commissie stelt op basis van de onderzoeksoutput van de docenten vast dat het ZAP een uitstekend track record heeft op onderzoeksvlak. Internationale contacten en samenwerkingsverbanden zijn legio. Het academisch personeel beschikt over een zeer brede waaier van deskundigheden en het onderzoek van de verschillende onderzoekseenheden wordt uitgebreid ingebracht in het onderwijs.

De commissie heeft zeer veel waardering voor de vakinhoudelijke deskundigheid van het personeel. De vakdidactische en onderwijskundige expertise van de staf is ruim aan de maat. Er is een behoorlijk aanbod onderwijsprofessionalisering op facultair en universitair

Pagina 4 van 9 niveau. Deelname aan deze vormingssessies is echter nog te vrijblijvend, met uitzondering voor jonge docenten die in een tenure track zitten.

De opleiding telt 49,5 ZAP FTE. De student/staf ratio is niet bijzonder hoog of laag en de commissie besluit dan ook dat de capaciteit voor het kwalitatief hoogstaand verzorgen van de opleiding gegarandeerd is.

Voorzieningen

De commissie heeft de campus bezocht en stelt vast dat de voorzieningen goed zijn. De commissie is tevreden over de uitrusting van de onderwijsruimten, (talen-)practicalokalen en laboratoria. De computerinfrastructuur is up-to-date en voldoet voor het aantal studenten. De bibliotheek beschikt over een ruim aanbod te raadplegen bronnen. De elektronische collectie is zeer goed.

De commissie oordeelt dat de studiebegeleiding en informatievoorziening adequaat georganiseerd zijn en voldoende afgestemd op de studievoortgang. In het algemeen worden de noden en wensen van de studenten efficiënt en effectief geadresseerd, zowel op centraal als facultair niveau. Wat de studiebegeleiding en informatieverstrekking betreft is de studietrajectbegeleiding prioritair. Vakinhoudelijke ondersteuning wordt verzorgd door het monitoraat. De inspanningen van het monitoraat en de trajectbegeleiders worden sterk gewaardeerd maar er doen zich regelmatig capaciteitsproblemen voor.

Interne kwaliteitszorg

De visitatiecommissie beschouwt het gevoerde kwaliteitszorgbeleid als adequaat. Er is een degelijk bevragingssysteem in voege is dat de verschillende opleidingsonderdelen (inclusief de masterproef) periodiek evalueert, en dit mede aan de hand van toetsbare streefdoelen. Een zorgpunt is en blijft de lage respons op deze bevragingen.

De commissie is van oordeel dat de evaluaties goede opvolging krijgen. De uitkomsten van de verschillende evaluaties vormen de basis van aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen tot de realisatie van de streefdoelen. Algemeen kan men stellen dat het systeem van kwaliteitszorg goed doordacht en geïmplementeerd is. Het herontwerp van het programma mag als voorbeeld dienen.

Alle geledingen van het personeel zijn betrokken bij de kwaliteitszorg, zo stelt de commissie. De studenten zijn vertegenwoordigd in de belangrijkste organen, inclusief de permanente onderwijscommissie die de spil vormt van de kwaliteitszorg. Het beroepenveld en de alumni worden uitvoerig betrokken bij de kwaliteitszorg van het onderwijs. De commissie is ervan overtuigd dat de permanente onderwijscommissie nog niet haar volle potentieel realiseert en dat door een gebrek aan bottom-up communicatie de kwaliteitszorg over de verschillende opleidingsonderdelen heen een blinde vlek blijft.

Zich baserend op de gesprekken tijdens het bezoek, het studiemateriaal en de examenvragen, vindt de commissie dat de opleiding haar doelstellingen goed weet te realiseren. De opleiding vormt een goede voorbereiding op de masteropleiding handelsingenieur. De commissie is onder de indruk van de gerealiseerde eindtermen van de studenten. De studenten die instromen vanuit de locatie Kortrijk ondervinden geen enkel probleem om de opleiding te Leuven verder te zetten. De belemmeringen die de studenten ondervinden om een buitenlandse ervaring op te doen moeten weggewerkt worden.

Ongeveer 95% van de studenten die afstudeerden haalden hun diploma op tijd. Het onderwijsrendement is, volgens de gestelde normen en streefcijfers, positief.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

Aanbevelingen

De NVAO treedt de visitatiecommissie bij in haar generieke aanbeveling om de naamgeving van de opleidingen Toegepaste Economische Wetenschappen (TEW) te herzien. Zeker nu de academisering van de opleidingen Handelswetenschappen definitief vorm krijgt, is er behoefte aan een heldere onderscheidende profilering en naamgeving van opleidingen in dit domein. Aansluiting bij de internationale benchmarking is dringend gewenst.

De NVAO volgt de commissie in haar generieke aanbeveling de opleiding af te ronden met een zelfstandige uiting van academisch kunnen: een integratief eindwerk waarin de student het geleerde demonstreert.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	OOEDEEL	FACET	OOEDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifieke eisen	G
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	G
		2.2 relatie doelstellingen - programma	G
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	V
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef	NVT
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	E
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	G
		4.2 studiebegeleiding	V
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	V
		5.2 maatregelen tot verbetering	G
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	G
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel: positief

Pagina 7 van 9 **5. Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	ORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

betreffende de accreditatie van de Bachelor of Science in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur (academisch gerichte bachelor) van de Katholieke Universiteit Leuven

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor of Science in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur (academisch gerichte bachelor) van de Katholieke Universiteit Leuven goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Leuven wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021.

Den Haag, 22 juli 2013

Voor de NVAO,

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

¹ Het ontwerp van accreditatierapport en –besluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Bij brief van 8 juli 2013 heeft de instelling laten weten geen opmerkingen te hebben.

Pagina 9 van 9 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Katholieke Universiteit Leuven
– adres instelling:	Naamsestraat 22 - bus 5000 BE-3000 LEUVEN België
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Bachelor of Science in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur academisch gerichte bachelor 180 studiepunten
– niveau en oriëntatie	
– studieomvang	
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen:	geen
– studietraject voor werkstudenten:	nee
– vestiging opleiding	Leuven
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Economische en toegepaste economische wetenschappen
– bijkomende titel	geen